

Julia Borczyńska *Tu es diaboli ianua* – kobieta jako przyczyna wszelkiego zła w pismach Tertuliana

Źródła

Arystoteles, *Polityka*, tłum. L. Piotrowicz, Warszawa 1964.

Tertullianus, *Ad martyras*, red. E. Dekkers, (CCL 1), Turnholti 1954, tłum. E. Stanula: Tertulian, *Do męczenników*, [w:] tegoż, *Wybór pism*, (PSP 5), Warszawa 1970, s. 31–39.

Tertullianus, *Adversus Marcionem*, red. E. Kroymann, (CCL 1), Turnholti 1954, s. 441–726, tłum. S. Ryznar: Tertulian, *Przeciw Marcjonowi*, (PSP 58), Warszawa 1994.

Tertullianus, *De cultu feminarum*, red. A. Kroymann, (CCL 1), Turnhout 1954, s. 341–370, tłum. D. Sutryk: Tertulian, *O strojeniu się kobiet*, [w:] tegoż, *Wybór pism*, t. 3, (PSP 65), Warszawa 2007, s. 33–56.

Tertullianus, *De resurrectione mortuorum*, red. J.G.P.H. Borleffs, (CCL 2), Turnholti 1954, s. 919–1012.

Opracowania

Barnes T., *Tertullian: A Historical and Literary Study*, Oxford 1971.

Church F.F., *Sex and Salvation in Tertullian*, „*Harvard Theological Review*” 1975, vol. 68, s. 83–101.
<https://doi.org/10.1017/S0017816000017077>

Gourevitch D., *Le mal d’être femme. La femme et la médecine dans la Rome antique*, Paris 1984.

Hoffman D.L., *The Status of Women and Gnosticism in Irenaeus and Tertullian*, (*Studies in Woman and Religion*, 36), New York 1995.

Lee C.L., *The Search for Mrs. Tertullian*, „*African Theological Journal*” 1985, vol. 14, s. 46–54.

Monceaux P., *Histoire littéraire de l’Afrique chrétienne I: Tertullien et les origines*, Paris 1901; reprint, Brussels 1963.

Nehring P., *Dlaczego dziewictwo jest lepsze niż małżeństwo? Spór o ideał w chrześcijaństwie zachodnim końca IV stulecia w relacji Ambrożego, Hieronima i Augustyna*, Poznań 2005.

Prinzivalli E., *Donna e generazione nei Padri della Chiesa*, [w:] *La donna nel pensiero cristiano antico*, red. U. Mattioli, Genova 1992, s. 79–94.

Ruether R., *Misogynism and Virginal Feminism in the Fathers of the Church*, [w:] *Religion and Sexism: Images of Woman in the Jewish and Christian Tradition*, red. R. Ruether, New York 1974, s. 150–183.

Sider R.D., *Ancient Rhetoric and the Art of Tertullian*, Oxford 1971.

Wipszycka E., *Kościół w świecie późnego antyku*, Warszawa 2006.

Karolina Białas „Płeć męska” i „płeć słaba”. Kobiety w *Occupatio Odon* z Cluny

Źródła

Life of St. Odo of Cluny, red. G. Sitwell, London–New York 1958.

Odon z Cluny, *Occupatio*, red. A. Swoboda, Lipsiae 1900.

Odon z Cluny, *Sermo II in venetratione sanctae Mariae Magdaleneae*, PL 133, kol. 713–721.

Odon z Cluny, *Vita sancti Geraldi Auriliacensis*, PL 133, kol. 635–710 (Odon z Cluny,

Vita sancti Geraldi Auriliacensis, red. A.-M. Bultot-Verleysen, Bruxelles 2009).

Sancti Odonis abbatis cluniacensis II Collationum libri tres, PL 133, kol. 517–638.

Opracowania

Baumans A., *Original Sin, The History of Salvation and The Monastic Ideal of St Odon of Cluny in his *Occupatio**, [w:] *Serta devota in memoriam Guillelmi Lourdaux. Pars posteriori: kultura medieavalis*, red. W. Verbeke i in., Leuven 1995, s. 335-357.

Cadden J., *Nothing Natural is Shameful: Sodomy and Science in Late Medieval Europe*, Philadelphia 2013. <https://doi.org/10.9783/9780812208580>

Dalarun J., *The Clerical Gaze*, [w:] *A History of Women in the West: Silences of the Middle Ages*, t. 2, red. Ch. Klapisch-Zuber, London 1995, s. 15-42.

Elliott D., *Fallen Bodies: Pollution, Sexuality and Demonology in the Middle Ages*, Philadelphia 1999. <https://doi.org/10.9783/9780812200737>

Goetz H.W., *Frauen im frühen Mittelalter. Frauenbild and Frauenleben im Frankenreich*, Weimar-Köln-Wien 1995. <https://doi.org/10.7788/boehlau.9783412318383>

Gronowski M.T., *Spór o tradycję. Cluny oczami swoich i obcych - pomiędzy pochwałą a negacją*, (Źródła Monastyczne. Monografie 1), Kraków 2013.

Holt A., *Feminine Sexuality and the Crusades Clerical Opposition to Women as Strategy for Crusades Success*, [w:] *Sexuality in the Middle Ages and Early Modern Times: New Approches to a Fundamental Cultural-Historical and Literary-Anthropological Theme*, red. A. Classen, (Fundamentals of Medieval and Early Modern Culture, 3), Berlin-New York 2008, s. 448-470. <https://doi.org/10.1515/9783110209402.449>

Iogna-Prat D., *Études clunisiennes*, (Les Médiévistes Francis, 2), Paris 2002. <https://doi.org/10.3917/pica.iogna.2002.01>

Iogna-Prat D., *Ład i wykluczenie. Cluny i społeczność chrześcijańska wobec herezji, judaizmu i islamu (1000-1150)*, tłum. W. Kosiorek, red. M.P. Chojnacki, M.T. Gronowski, (Źródła Monastyczne, Monografie 2), Kraków 2013.

Jansen K.L., *Mary Magdalen and the Mendicans: The Preaching of Penance in the Late Middle Ages*, "Journal of Medieval History" 1995, vol. 2, s. 1-25. [https://doi.org/10.1016/0304-4181\(94\)00762-Q](https://doi.org/10.1016/0304-4181(94)00762-Q)

Jones Ch.A., *Monastic Identity and Sodomitic Danger in the *Occupatio* by Odon of Cluny*, "Speculum" 2007, vol. 82, nr 1, s. 1-53. <https://doi.org/10.1017/S0038713400005583>

- Kelly K.C., *Performing Virginity and Testing Chastity in the Middle Ages*, London-New York 2000.
- Kiesel D., *Lieben im Irdischen. Freundschaft, Frauen und Familie bei Augustin*, Freiburg-München 2008.
- Le Goff J., Truong N., *Historia ciała w średniowieczu*, tłum. I. Kania, Warszawa 2018.
- Miller S.A., *Medieval Monstrosity and the Female Body*, New York-London 2010.
<https://doi.org/10.4324/9780203844915>
- Nordsieck R., *Maria Magdalena, die Frau an Jesu Seite. Zur Frage nach der Identität der Maria Magdalena, der "großen Süderin" und der Maria aus Bethanien und ihrer historischen Bedeutung*, Münster 2001.
- Pacaut M., *Dzieje Cluny*, tłum. A. Ziernicki, Kraków 2010.
- Rosé I., *Construire une société seigneuriale. Itinéraire et ecclésiologie de l'abbé Odon de Cluny (fin du IXe - milieu du Xe siècle)*, Turnhout 2008. <https://doi.org/10.1484/M.CEM-EB.5.105921>
- Schüngel-Straumann H., *Die Frau am Anfang. Eva und die Folgen*, Münster 1997.
- Seelbach L.C., *Das weibliche Geschlecht ist ja kein Gebrechen... Die Frau und ihre Gottebenbildlichkeit bei Augustin*, Würzburg 2002.
- Skwierczyński K., *Mury Sodomy. Piotra Damianiego Księga Gomory i walka z sodomią wśród kleru*, Kraków 2011.
- Thomasset C., *The Nature of Woman*, [w:] *A History of Women in the West: Silences of the Middle Ages*, t. 2, red. Ch. Klapisch-Zuber, London 1995, s. 43-69.
- Truax J.A., *Augustine of Hippo: Defender of Women's Equality?*, "Journal of Medieval History" 1990, vol. 16, nr 4, s. 279-299. [https://doi.org/10.1016/0304-4181\(90\)90029-Z](https://doi.org/10.1016/0304-4181(90)90029-Z)
- Żurek A., *Ewa - pierwsza kobieta w świetle pism świętego Augustyna*, "Vox Patrum" 2016, vol. 66, nr 36, s. 139-153. <https://doi.org/10.31743/vp.3451>

Jakub Bakiera **Złe kobiety roku tysięcznego w dziele Rudolfa Glabera**

Źródła

Raoul Glaber *Histories*, tłum. i oprac. M. Arnoux, Turnhout 1996.

Opracowania

Andenna G., „Vent’anni dopo” Rodolfo Il Glabro e il monachesimo come componen delle radici cristiane, [w:] *Storie dell’anno Mille. I cinque libri delle Storie di Rodolfo il Glabro*, red. G. Andenna, Milano 2004, s. 1–7.

Callahan D.F., *Jerusalem and the Cross in the Life and Writings of Ademar of Chabannes*, Leiden–Boston 2016. <https://doi.org/10.1163/9789004313682>

Colliot R., *Rencontres du Moine Raoul Glaber avec le diable d’apres des Histories*, [w:] *Le diable au Moyen Age: Doctrine, problemès moraux, représentations*, red. J.-P. Poly, Aix-en-Provence 1979, s. 119–132.

Czarnecki P., Kontrowersje wokół herezji XI wieku, „Studia Religiologica” 2016, t. 49, nr 2, s. 99–117.

Duby G., Rok tysięczny, tłum. M. Malewicz, Warszawa 1997.

Duby G., Rycerz, kobieta i ksiądz. Małżeństwo w feudalnej Francji, tłum. H. Geremek, Warszawa 1986.

Elm K., Rodulfus Glaber und die Ketzer. Über den Kampf gegen Satan und Dämonen oder über das Verhältnis von Klerikern und Laien zu Beginn des 11. Jahrhunderts, [w:] Pfaffen und Laien – ein mittelalterlicher Antagonismus?, red. E.C. Lutz, E. Tresp, Freiburg 1996, s. 1–32.

Fałkowski W., Meandry pamięci. Przypadek Rudolfa Glabera, [w:] Mundus hominis – cywilizacja, kultura, natura, red. S. Rosik, P. Wiszewski, Wrocław 2006, s. 5–62.

France J., War and Christendom in Rodulfus Glaber, „Francia: forschung zur westeuropäischen geschichte” 1989, z. 16, nr 1, s. 107.

logna-Prat D., Ład i wykluczenie. Cluny i społeczność chrześcijańska wobec herezji, judaizmu i islamu (1000–1150), tłum. W. Kosiorek, Kraków 2013.

Knowles M.D., Obolensky D., Historia Kościoła, t. 2, tłum. R. Turzyński, Warszawa 1988.

Lambert M., Herezje średniowieczne. Od reformy gregoriańskiej po reformację, tłum. W.J. Popowski, Gdańsk–Warszawa 2002.

Landes R., Relics, Apocalypse, and the Deceits of History: Ademar of Chabannes, 989–1034, Cambridge MA–London 1995.

Skwirczyński K., Long 11th Century, „Quaestiones Medii Aevi Novae” 2018, vol. 23, s. 175–181.

Skwirczyński K., Mury Sodomy: Piotra Damianiego „Księga Gomory” i walka z sodomią wśród kleru, Kraków 2011.

Romagnoli R., Le „Storie” di Rodolfo il Glabro. Strutture culturali e modelli di santità cluniacensi, Bologna 1988.

Rousset P., Raoul Glaber, Interprète de la pensée commune au XI siècle, „Revue D’Histoire de L’Église de France” 1950, nr 36, s. 5–24. <https://doi.org/10.3406/rhef.1950.3084>

Sosnowski M., Prusowie a pszczoły – średniowieczna metaforyzacja ustroju społecznego w tzw. Pasji z Tegernsee, „PRUTHENIA. Pismo poświęcone Prusom i ludom bałtyjskim” 2011, nr 6, s. 203–220.

Zofia Załęska **Średniowieczne tanecznicze. O postrzeganiu kobiet w tańcu**

Teksty źródłowe

Chaucer G., Opowieści kanterberyjskie. Wybór, tłum. H. Pręczkowska, wstęp M. Schlauch, Wrocław 1963.

de Charny G., A Knight’s Own Book of Chivalry, wstęp R.W. Kaeuper, tłum. E. Kennedy, Philadelphia 2005.

France A., Le Jongleur de Notre-Dame, wyd. A. Ferroud, Paris 1924.

Ks. Łęczycki M., Pobudki do unikania grzechu śmiertelnego i kilka innych rozważań pobożnych, tłum. X. J.P., Kraków 1930.

de Lorris G., de Meun J., Powieść o Róży, wybór, tłum. i wstęp M. Frankowska-Terlecka, T. Giermak-Zielińska, Warszawa 1997.

Petrarca F., De Remediis Utriusque Fortunae or Pertrarch's View of Human Life, tłum. S. Dobson, London 1791.

Marcin z Urzędowa, Herbarz polski to jest o przyrodzeniu ziół i drzew rozmaitych, Kraków 1595.

Źródła dostępne online

<https://biblia.deon.pl/2010/rozdzial.php?id=588&werset=10#W10> (dostęp: 11.11.2019).

Źródła rękopiśmienne

The Queen Mary Psalter, 1310–1320, British Library, Royal 2 B VII;

<https://www.bl.uk/catalogues/illuminatedmanuscripts/record.asp?MSID=6467&CollID=16&NStart=20207>.

Book of Hours, ok. 1500, The Morgan Library & Museum, MS H.5;

<http://ica.themorgan.org/manuscript/page/71/76991>.

St Omer Psalter, 1330–1440, British Library, Yates Thompson MS 14;

http://www.bl.uk/manuscripts/Viewer.aspx?ref=yates_thompson_ms_14_fs001r.

„Maciejowski Bible”, ok. 1240, The Morgan Library & Museum, MS M.638;

<https://www.themorgan.org/manuscript/158530>.

Picture Bible, 1244–1254, The Morgan Library & Museum, MS M.638;

<https://www.themorgan.org/collection/crusader-bible/57>.

The „Golden Haggadah”, 1325–1350, British Library, Additional 27210;

<http://www.bl.uk/catalogues/illuminatedmanuscripts/ILLUMIN.ASP?Size=mid&IllID=57239>.

Recueil – Poésies françaises du XIIIe siècle, 1250–1300, Bibliothèque nationale de France, MS Arsenal 3516; <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b55000507q/f259.item>.

Guillaume de Lorris, Jean de Meun, Roman de la Rose, ok. 1380, British Library, Yates Thompson 21;

<http://www.bl.uk/catalogues/illuminatedmanuscripts/ILLUMIN.ASP?Size=mid&IllID=45492>.

Codex Manesse, ok. 1305–1340, Grosse Heidelberger Liederhandschrift Zürich, Cod. Pal. germ. 848;

<http://digi.ub.uni-heidelberg.de/touch/cpg848/#page/295>.

Opracowania

Arcangeli A., Dance under Trial: The Moral Debate 1200-1600, "Dance Research: The Journal of the Society for Dance Research" 1994, vol. 12, nr 2, s. 127-155. <https://doi.org/10.2307/1290992>

Duhamel-Amado C., Brunel-Lobrichon G., Życie codzienne w czasach trubadurów, tłum. A. Loba, Poznań 2000.

Huizinga J., Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury, tłum. M. Kurecka, W. Wirpsza, Warszawa 1985.

Konarska-Zimnicka S., *Taniec w Polsce średniowiecznej. Świadectwo źródeł pisanych*, Kraków-Kielce 2009.

Lange R., *Znaczenie tańca we współczesnej kulturze europejskiej: przegląd ogólny*, [w:] *Taniec, choreologia, humanistyka. Tom jubileuszowy dedykowany profesorowi Roderykowi Langemu*, red. D. Kubinowski, Poznań 2000, s. 103-127.

Mullally R., *The Carole: A Study of Medieval Dance*, London-New York 2016.

<https://doi.org/10.4324/9781315086996>

Neville J., *Dance Performance in the Late Middle Ages: A Contested Space*, [w:] *Visualizing Medieval Performance: Perspectives, Histories, Contexts*, red. E. Gertsman, Ashgate 2008, s. 295-310.

<https://doi.org/10.4324/9781315084190-18>

Rimmer J., *Medieval Instrumental Dance Music*, "Music & Letters" 1991, vol. 72, nr 1, s. 61-68.

<https://doi.org/10.1093/ml/72.1.61>

Schmitt J.-C., *Gest w średniowiecznej Europie*, tłum. H. Zaremska, Warszawa 2006.

Seebass T., *Iconography and Dance Research*, "Yearbook for Traditional Music" 1991, vol. 23, s. 33-51. <https://doi.org/10.2307/768395>

Wagner A., *Christianity and Dance*, [w:] *International Encyclopedia of Dance*, t. 2, red. S.J. Cohen, New York-Oxford 2004, s. 162-169.

Ziolkowski J.M., *The Juggler of Notre Dame and the Medievalizing of Modernity*, t. 1: *The Middle Ages*, Cambridge 2018. <https://doi.org/10.11647/OBP.0132>

***Marcin Śrama* Czarna legenda królowej Bony w historiografii, teatrze, nauce i publicystyce**

Balzer O., *O następstwie tronu w Polsce. Studia historyczno-prawne*, Kraków 1897.

Bandtkie J.S., *Dzieje narodu polskiego*, Wrocław 1835.

Bielski M., *Kronika polska*, wyd. Jakub Sibeneycher, Kraków 1597.

Biernacka M., *Joachim Lelewel. Księgoznawca, bibliotekarz, bibliograf*, Warszawa 1993.

Błaszczak G., *Litwa na przełomie średniowiecza i nowożytności 1492–1569*, Poznań 2002.

Bobrzyński M., *Dzieje Polski w zarysie*, Warszawa 1880.

Bogucka M., *Anna Jagiellonka*, Warszawa 1964.

Bogucka M., *Bona Sforza*, Wrocław 2009.

Bogucka M., *Hołd pruski*, Warszawa 1982.

Buras J.S., *Bibliographie deutscher Literatur in polnischer Übersetzung*, Wiesbaden 1996.

Czacki T., *Obraz panowania Zygmunta Augusta*, [w:] *Dzieła Tadeusza Czackiego*, t. 3, oprac. E. hr. Raczyński, Poznań 1845, s. 542–566.

Czartoryska I., *Pielgrzym w Dobromilu*, Warszawa 1819.

- Dmochowski F.K., *Sztuka rymotwórcza*, Wilno 1820.
- Feliński A., *Barbara Radziwiłłówna*, [w:] *Polska tragedia neoklasycystyczna*, oprac. D. Ratajczakowa, Warszawa 1988, s. 185–296.
- Fieguth R., *Patos klasycystycznie przytłumiający. O „Barbarze Radziwiłłównie” Felińskiego*, „*Pamiętnik Literacki*” 1973, z. 2, s. 5–26.
- Goehring C., *Historia narodu polskiego*, przeł. J. Szwejkowski, Lwów 1867.
- Górnicki Ł., *Dzieje Korony Polskiej*, [w:] *Kroniki Polskie od zgonu Zygmunta I*, red. T. Mostowski, Warszawa 1805, s. 269–482.
- Grabski A.F., *Myśl historyczna polskiego oświecenia*, Warszawa 1976.
- Grześkowiak-Krwawicz A., *Regina libertas*, Gdańsk 2006.
- Irving W., *The Legend of Don Roderick*, [w:] *Spanish Papers and the Other*, t. 1, New York 1866, s. 7–105.
- Janion M., *Romantyzm. Studia o ideach i stylu*, Warszawa 1969.
- Judkowiak B., *Wzgardzony wielogłos. Kultura teatralna czasów saskich i jej tradycje*, Poznań 2007.
- Kaute W., *Joachim Lelewel – Michał Bobrzyński. Dwie syntezy dziejów Polski*, „*Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej*” 1992, t. 37, s. 161–175.
- Kosior K., *Bona Sforza and the Realpolitik of Queenly Counsel in Sixteenth-century Poland-Lithuania*, [w:] *Queenship and Counsel in Early Modern Europe*, red. H. Matheson-Pollock, J. Paul, C. Fletcher, Cham 2018, s. 15–32. https://doi.org/10.1007/978-3-319-76974-5_2
- Kosior K., *Outlander, Baby Killer, Poisoner? Rethinking Bona Sforza's Black Legend*, [w:] *Virtuous or Villainess? The Image of the Royal Mother from the Early Medieval to the Early Modern Era*, red. C. Fleiner, E. Woodacre, New York 2016, s. 199–224. https://doi.org/10.1057/978-1-137-51315-1_10.
- Kropiński L., *Ludgarda*, [w:] *Polska tragedia neoklasycystyczna*, oprac. D. Ratajczakowa, Warszawa 1988, s. 1–96.
- Krzycki A., *Poezje*, przeł. E. Jędrkiewicz, oprac. A. Jelicz, Warszawa 1962.
- Kuchowicz Z., *Obyczaje i postacie Polski szlacheckiej XVI–XVIII wieku*, Warszawa 1993.
- Lelewel J., *Dzieje Polski*, Warszawa 1830.
- Lipiński T., *Wiadomości o dworze Bony i królewien w 1518 roku*, „*Biblioteka Warszawska. Pismo poświęcone naukom, sztukom i przemysłowi*” 1846, s. 639–648.
- Niemcewicz J.U., *Lelewel J., Śpiewy historyczne Niemcewicza z uwagami Lelewela*, Kraków 1833.
- Nodzyński T., *Naród i jego przyszłość w poglądach Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim, 1815–1850*, Zielona Góra 2004.
- Nowak-Dłużewski J., *Okolicznościowa poezja polityczna w Polsce. Czasy zygmunto-wskie*, Warszawa 1966.
- Orzechowski S., *Kroniki polskie*, [w:] *Kroniki polskie od zgonu Zygmunta I*, red. T. Mostowski, Warszawa 1805, s. 7–268.

- Pociecha W., Bona Sforza, [w:] Polski słownik biograficzny, t. 2, Kraków 1936, s. 288–294.
- Pociecha W., Królowa Bona (1494–1557), czasy i ludzie odrodzenia, t. 1–4, Poznań 1948– 1958.
- Pol W., Pieśni Janusza, cz. 2, [w:] Poezje Wincentego Pola, t. 5, Lwów 1878, s. 159. „Przyjaciel Ludu” 1835.
- Ratajczakowa D., Barbara, [w:] Polska tragedia neoklasycystyczna, oprac. D. Ratajczakowa, Warszawa 1988, s. CXXXVII–CXLII.
- Rydel L., Zygmunt August, cz. 1–3, Kraków 1913.
- Siemieński L., Wieczory pod lipą, czyli historia narodu polskiego, Kraków 1872.
- Stadnicki K., O tronie elekcyjnym domu Jagiellonów w Polsce, Lwów 1880.
- Szykowski M., Dzieje nowożytnej tragedii polskiej. Typ pseudoklasycystyczny, Kraków 1920.
- Tomkowicz S., Barbara Radziwiłłówna u historyków, w rzeczywistości i w poezji, „Przegląd miesięczny”, kwiecień 1875, s. 13–23.
- Wierzbicki A., Poczet historyków polskich, Poznań 2014.
- Wójcicki W., Z rodzinnej zagrody. Życiorysy, Warszawa 1877.
- Wybicki J., Zygmunt August, [w:] Dramaty Józefa Wybickiego, oprac. I. Kadulska, Gdańsk 2013, s. 78–208.
- Wyspiański S., Fragmenty dramatyczne. Zygmunt August, Kraków 1958.

Agnieszka Pałucka „Zła kobieta” jako rola – o kreacji tytułowej bohaterki *Marii Stuart* Juliusza Słowackiego

Źródła

Słowacki J., Maria Stuart, [w:] tegoż, Dzieła wybrane, t. 3, red. J. Krzyżanowski, Wrocław 1983, s. 5–87.

Opracowania

Bogucka M., Maria Stuart w legendzie, „Przegląd Humanistyczny” 1989, nr 7, s. 1–29.

Górska I., Między prawdą a odbiciem. Symetria: pamięć – lustro, [w:] Lustro (zwierciadło) w literaturze i kulturze, red. E. Borkowska, A. Borkowski, M. Burta, Siedlce 2006, s. 109–119.

Kosiński D., Zgaszona lampa, „Dialog” 2003, nr 4, s. 122–131.

Libera L., „Maria Stuart”. Dramat Juliusza Słowackiego, Zielona Góra 2003.

Płotnicka S., Model miłości w „Marii Stuart” Juliusza Słowackiego, „Prace Literackie” 2009, nr 49, s. 5–20.

Romaniszyn-Ziomek L., Między filozofią a dramatem. Maria Stuart, Balladyna, Beatryks Cenci, Bielsko-Biała 2012.

Rusek E.I., Czarne kobiety. Motyw Hekate w utworach Juliusza Słowackiego, [w:] Noc: symbol, temat, metafora, t. 2: Noce polskie, noce niemieckie, red. M. Bajko, K. Krotkich, J. Ławski, Białystok 2012, s. 337–364.

Szagot M., Inny pielgrzym, [w:] Znajomym gościńcem: prace ofiarowane Profesorowi Ireneuszowi Opackiemu, red. T. Sławek, Katowice 1993, s. 24–33.

Ziołowicz A., Dramat i romantyczne „Ja”, Kraków 2002.

Kalina Słaboszowska **Matka krytyki feministycznej? Christine de Pizan i jej „O Mieście Kobiet”**

Źródła

Christine de Pizan, *The Book of the City of Ladies*, red. E.J. Richards, New York 1988.

Opracowania

Burliga B., Antyczne reminiscencje w średniowiecznym podręczniku militarnym Krystyny de Pizan *Księga uczynków wojennych i rycerstwa*, „*Studia z Dziejów Średniowiecza*” 2017, t. 21, s. 15–35.
<https://doi.org/10.4467/25442562SDS.17.001.7003>

Brown-Grant R., *Christine de Pizan and the Moral Defence of Women: Reading Beyond Gender*, Cambridge 1999.

Caraffi P., *Il Libro e la Città: metafore architettoniche e costruzione di una genealogia femminile*, [w:] *Christine de Pizan: una città per sé*, red. P. Caraffi, Roma 2003, s. 19–31.

González de Sande M.M., *Cristine de Pizzano y el poder de su escritura*, „*Revista de la Sociedad Española de Italianistas*” 2013, vol. 9, s. 211–228.

Kennedy A.J., *Christine de Pizan: A Bibliographical Guide*, London 1984.
<https://doi.org/10.2307/43628902>

Milagros Riviera Garretas M., *La Querelle des femmes sulla Città delle Dame*, [w:] *Christine de Pizan: una città per sé*, red. P. Caraffi, Roma 2003, s. 87–97.

Muzzarelli M.G., *Christine de Pizan „operaia” della ricostruzione storica? Osservazioni intorno al suo „La vita e i buoni costumi del saggio re Carlo V”*, [w:] *Scritti di StoriaMedievale offerti a Maria Consiglia de Matteis*, red. B. Pio, Spoleto 2011, s. 493–513.

Muzzarelli M.G., *Un'italiana alla corte di Francia. Christine de Pizan, intellettuale e donna*, Bologna 2007.

Niewiński A., *Wskazania Christine de Pizan „O czynach zbrojnych i rycerstwie”*, „*Teka Komisji Historycznej*” 2016, t. 13, s. 19–40.

Richards E.J., *Sexual Metamorphosis, Gender Difference and the Republic of Letters, or Androgyny as a Feminist Plea for Universalism in Christine de Pizan and Virginia Woolf*, „*Romance Languages Annual*” 1991, vol. 2, s. 146–152.

Richards E.J., *Sulla natura delle donne e la scrittura di genere*, [w:] *Christine de Pizan: una città per sé*, red. P. Caraffi, Roma 2003, s. 99–113.

Strzelczyk J., Kobieta od pióra? Wokół problematyki twórczości literackiej kobiet w średniowieczu (na przykładzie Krystyny de Pizan), [w:] *Causa creandi: o pragmatyce źródła historycznego*, red. S. Rosik, P. Wiszewski, Wrocław 2005, s. 33–65.

Strzelczyk J., Krystyna de Pizan o sztuce wojennej, [w:] *Od najazdów pogańskich dotąd są państwa Waszej Królewskiej Mości spokojne... Studia ofiarowane w siedemdziesiątą rocznicę urodzin profesorowi Karolowi Olejnikowi*, red. Z. Pilarczyk, M. Franz, Toruń 2008, s. 117–128.

Strzelczyk J., Pióro w wątych dłoniach. O twórczości kobiet w dawnych wiekach, t. 3: *Różnorodność (od Agnieszki Blannbekin do Małgorzaty z Nawarry)*, Warszawa 2017.

Strzelczyk J., *W świecie średniowiecznych myśli i emocji. Wybór prac*, Poznań 2012.

Paulina Fronczak-Chruściel **Współpodążająca żona czy niepokorna nazistka? Lina Heydrich (1911–1985) w świetle autobiografii**

Źródła archiwalne

Institut für Zeitgeschichte München, Ed 450.

Źródła drukowane

Heydrich L., *Mein Leben mit einem Kriegsverbrecher*, Pfaffenhofen 1976.

Heydrich L., *Mein Leben mit Reinhard. Die persönliche Biographie*, Gilching 2012.

Opracowania

Bloch M., *Ribbentrop*, tłum. G. Siwek, Warszawa 1995.

Dederich M.R., *Heydrich. Twarz zła*, tłum. J. Pasieka, Wrocław 2008.

Deschner G., *Reinhard Heydrich. Statthalter der totalen Macht*, Esslingen am Neckar 1977.

Gerwarth R., *Kat Hitlera. Biografia Reinharda Heydricha*, tłum. A. Wojtasik, Kraków 2013.

Kompisch K., *Sprawczynie*, tłum. S. Kupisz, N. Badiyan-Siekierzycka, Warszawa 2012.

Koop V., *Bormann. Pierwszy po bestii*, tłum. B. Nowacki, Warszawa 2015.

Klabunde A., *Magda Goebbels. Pierwsza dama Trzeciej Rzeszy*, tłum. M. Kilis, Warszawa 2014.

Maiwald S., Mischler G., *Seksualność w cieniu swastyki. Świat intymny człowieka w polityce Trzeciej Rzeszy*, tłum. R. Wojnakowski, Warszawa 2003.

Schwarz G., *Żony SS-manów. Kobiety w elitarnych kręgach III Rzeszy*, tłum. B. Nowacki, Warszawa 2016.

Sigmund A.M., *Kobiety nazistów II*, tłum. J. Raszkowski, Warszawa 2003.

Wyllie J., *Żony nazistów. Kobiety kochające zbrodniarzy*, tłum. J. Ochab, Warszawa 2020.

Netografia

<https://www.geni.com/people/Hans-von-Osten/6000000056805285310> (dostęp: 5.02.2020).

<https://www.geni.com/people/Klaus-von-Osten/6000000041361733228> (dostęp: 5.02.2020).

Beata Janicka **O obliczach zła w życiu i twórczości Elżbiety Szemplińskiej**

Źródła drukowane

Szemplińska E., Jak się uczyli współcześni wybitni pisarze polscy, „Wiadomości Literackie” 1936, nr 15.

Szemplińska E., Wiersze, Warszawa 1933.

Szemplińska E., Prawdziwa Ojczyzna, „Czerwony Sztandar” 1939, nr 67.

Dokumenty i rękopisy

Archiwum Elżbiety Szemplińskiej, teczki zawierające spuściznę pisarki, umieszczone w Książnicy Szczecińskiej.

Archiwum Elżbiety Szemplińskiej-Sobolewskiej w dziale rękopisów Muzeum Literatury w Książnicy Pomorskiej w Szczecinie.

Wycinki prasowe recenzji, listy do Elżbiety Szemplińskiej, sygn. 3637; fragmenty korespondencji Elżbiety Szemplińskiej-Sobolewskiej, sygn. 3638 w Oddziale Rękopisów w Muzeum Literatury w Warszawie.

Opracowania

Elżbieta Szemplińska. Poezja buntu, „Dziennik Białostocki” 1939, nr 1/72.

Gombrowicz W., Elżbieta Szemplińska. Nowe postacie w literaturze, „Kurier Poranny” 1934, nr 187.

Inglot M., Polska kultura literacka Lwowa lat 1939–1941, Wrocław 1995.

Kott J., Przyczynek do biografii, Kraków 1994.

Kraskowska E., Piórem niewieścim. Z problemów prozy kobiecej dwudziestolecia międzywojennego, Poznań 2003.

Marszałek I., Józef Tischner i filozoficzne koncepcje zła. Czy zło jest w nas, czy między nami?, Kraków 2014.

Matuszewski R., Z bliska, Kraków 1981.

Putrament J., Pół wieku. Wojna, Warszawa 1962.

Shore M., Kawior i popiół, tłum. M. Szuster, Warszawa 2008.

[Szemplińska Elżbieta], Rozmowa z Szemplińską, rozm. S. Pollak, „Nowe Pismo” 1935.

Torańska T., Jak Pomianowski dobił do Moskwy, „Gazeta Wyborcza”, dodatek „Duży Format”, 22.10.2009.

Wat A., Mój wiek. Pamiętnik mówiony, t. 1, Warszawa 1990.

Wat A., Publicystyka, Warszawa 2008.

Wende J.K., Ta ziemia od innych droższa..., Warszawa 1981.

Woźniakowski K., „łańcuch” Elżbiety Szemplińskiej (1941) – zapomniany epizod z dziejów książki i literatury Lwowa czasów II wojny światowej, [w:] Kraków – Lwów: książki, czasopisma, biblioteki, t. 7, red. H. Kosętko, Kraków 2005.

Radostaw Domazet **O (nie)moralności kobiecej według filozofa: Plutarch z Cheronei o Kleopatrze**

Źródła

Aristotle, *Nicomachean Ethics*, [w:] Aristotle, t. 19, ed. i tłum. H. Rackham, London 1934.

Catullus, *Carmina*, [w:] Katullus, *Poezje wszystkie*, tłum. G. Franczak, A. Klęczar, Kraków 2013.

The Greek Magical Papyri in Translation Including the Demotic Spells, red. H.D. Betz, London 1986.

Herodotus, *Historiae*, t. 1–9, ed. N.G. Wilson, Oxford 2015.

Homer, *Iliad*, [w:] *Homeri Opera in Five Volumes*, Oxford 1920; pol. przekład za: Homer, *Iliada*, tłum. K. Jeżewska, Wrocław 1986.

Ovid, *Amores*, [w:] tegoż, *Heroides. Amores*, ed. i tłum. G. Showerman, London 1914.

Plato, *Laws*, [w:] *Platonis Opera*, ed. J. Burnet, Oxford 1903.

Plato, *Phaedrus*, [w:] Plato, t. 9, ed. i tłum. H.N. Fowler, London 1925.

Plutarch, *Alexander*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 7, ed. B. Perrin, London 1919.

Plutarch, *Amatorius*, [w:] tegoż, *Moralia*, t. 9, ed. E.I. Minar, F.H. Sandbach, F.C. Babbitt, London 1961.

Plutarch, *Antonius*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 9, ed. i tłum. B. Perrin, London 1920; pol. przekład za: Plutarch, *Żywoty sławnych mężów*, tłum. M. Brożek, Wrocław 2006.

Plutarch, *Artaxerxes*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 11, ed. i tłum. B. Perrin, London 1926.

Plutarch, *Cato Younger*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 8, ed. i tłum. B. Perrin, London 1919.

Plutarch, *Comparison of Demetrius and Antony*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 9, ed. B. Perrin, London 1920.

Plutarch, *Conjugalia praecepta*, [w:] tegoż, *Moralia*, t. 2, red. F.C. Babbitt, London 1928.

Plutarch, *Coriolan*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 4, ed. i tłum. B. Perrin, London 1916.

Plutarch, *De fortuna*, [w:] tegoż, *Moralia*, t. 2, ed. i tłum. F.C. Babbitt, London 1928.

Plutarch, *De sera numinis vindicta*, [w:] *Plutarch's Morals*, t. 4, ed. i tłum. W.W. Goodwin, Boston 1874.

Plutarch, *De virtute morali*, [w:] tegoż, *Moralia*, t. 6, ed. i tłum. W.C. Helmbold, London 1939.

Plutarch, *Demetrius*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 9, ed. B. Perrin, London 1920.

Plutarch, *Dion*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 6, ed. i tłum. B. Perrin, London 1918.

Plutarch, *Pompey*, [w:] *Plutarch's Lives*, t. 5, ed. B. Perrin, London 1917.

Plutarch, Praecepta gerendae reipublica, [w:] tegoż, Moralia, t. 10, ed. i tłum. H.N. Fowler, London 1936.

Plutarch, Questionum convivalium, [w:] tegoż, Moralia, t. 9, ed. E.I. Minar, F.H. Sandbach, F.C. Babbitt, London 1961.

Plutarch, Quomodo adulator ab amico internoscatur, [w:] tegoż, Moralia, t. 1, ed. F.C. Babbitt, London 1927.

Propertius, Elegies, ed. i tłum. G.P. Goold, London 1990.

Xenophon, Economics, [w:] Xenophon, t. 4, ed. W. Heinemann, London 1979.

Opracowania

Albini F., Family and the Formation of Character: Aspects of Plutarch's Thought, [w:] Plutarch and his Intellectual World, red. J. Mossman, London 1997, s. 64-65.

Beneker J., Sex, Eroticism, and Politics, [w:] A Companion to Plutarch, red. M. Beck, Oxford 2014, s. 503-515. <https://doi.org/10.1002/9781118316450.ch34>

Brenk F.E., Antony-Osiris, Cleopatra-Isis: The End of Plutarch's Antony, [w:] Plutarch and the Historical Tradition, red. P.A. Stadter, London 1992, s. 159-182.

Brenk F.E., Plutarch's Life 'Markos Antonios': A Literary and Cultural Study, Berlin 1992. <https://doi.org/10.1515/9783110854725-010>

Domazet R., Kobiety rządzą. Walki na dworze perskim za Artakserksesa II według Plutarcha z Cheronei, [w:] Kobiety i władza, red. K. Biały, K. Jóźwik, K. Słaboszowska, Warszawa 2019, s. 57-70. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323541202.pp.57-69>

Duff T., Models of Education in Plutarch, "Journal of Hellenic Studies" 2008, vol. 128, s. 1-26. <https://doi.org/10.1017/S0075426900000033>

Korus K., Program wychowawczy Plutarcha z Cheronei, Wrocław 1978.

Mock C.A., Plutarch's Life of Antony: Translation and Commentary, Knoxville 2005.

Nikolaidis A.G., Plutarch on Women and Marriage, "Wiener Studien" 1997, vol. 110, s. 27-88.

Polman G.H., Chronological Biography and Akme in Plutarch, "Classical Philology" 1974, vol. 69, nr 3, s. 169-177. <https://doi.org/10.1086/366083>

Soares C., Childhood and Youth, [w:] A Companion to Plutarch, red. M. Beck, Oxford 2014, s. 373-391 <https://doi.org/10.1002/9781118316450.ch25>

Swain S., Cultural Interchange in Plutarch's "Antony", "Quaderni Urbinati di Cultura Classica" 1990, vol. 34, nr 1, s. 151-157. <https://doi.org/10.2307/20547036>

Tatum W.J., The Regal Image in Plutarch's Lives, "The Journal of Hellenic Studies" 1996, vol. 116, s. 135-151. <https://doi.org/10.2307/631961>

Tsouvala G., Love and Marriage, [w:] A Companion to Plutarch, red. M. Beck, Oxford 2014, s. 191-206. <https://doi.org/10.1002/9781118316450.ch13>

Walcot P., Plutarch on Sex, "Greece & Rome" 1998, vol. 45, nr 2, s. 166-187. <https://doi.org/10.1017/S0017383500033660>

Wet B.X., Contemporary Sources in Plutarch's Life of Antony, "Hermes" 1990, t. 118, z. 1, s. 80-90.

Antonina Pawłowska Angielskie ślimaki w irlandzkim ogrodzie – poglądy polityczne i społeczne Constance Markiewicz

Źródła

Dane statystyczne dotyczące wyborów powszechnych w 1918 roku,
<https://www.ark.ac.uk/elections/h1918.htm>.

Debata Dáil Éireann z dnia 21 stycznia 1919,
<https://www.oireachtas.ie/en/debates/debate/dail/1919-01-21/4/>.

Debata Dáil Éireann z dnia 2 kwietnia 1919,
<https://www.oireachtas.ie/en/debates/debate/dail/1919-04-02/6/>.

Dokumenty Biura Historii Militarnej Irlandii, Zeznanie W.S. 0391. Helen Molony,
<http://www.militaryarchives.ie/collections/online-collections/bureau-of-militaryhistory-1913-1921/reels/bmh/BMH.WS0391.pdf>.

Dokumenty Biura Historii Militarnej Irlandii, Zeznanie W.S. 0585. Frank Robbins,
<http://www.militaryarchives.ie/collections/online-collections/bureau-of-militaryhistory-1913-1921/reels/bmh/BMH.WS0585.pdf>.

Dokumenty Biura Historii Militarnej Irlandii, Zeznanie W.S. 0939. Ernest Blyhe,
www.militaryarchives.ie/collections/online-collections/bureau-of-military-history-1913-1921/reels/bmh/BMH.WS0939.pdf.

Irlandzki Spis Powszechny 1911 r., dokument B.44,
<http://www.census.nationalarchives.ie/reels/nai000208710/>.

Markiewicz C., A Woman with a Garden, „Bean na hÉireann” 1909, nr 8.

Markiewicz C., Prison Letters of Countess Markiewicz, London 1977.

Markiewicz C., Women Ideals and the Nation: A Lecture Delivered to the Students' National Literary Society, Dublin 1908. Wydanie, na którym bazuje artykuł, nosi tytuł: A Call to the Women of Ireland, Dublin 1918, <https://digitalcollections.tcd.ie/content/232/pdf/232.pdf>.

Mowa pogrzebowa Eamona de Valery wygłoszona na pogrzebie Constance Markiewicz,
<https://fiannaireannhistory.wordpress.com/2016/07/17/constance-markiewicz-funeral-oration-delivered-by-eamon-de-valera/>.

Obituary – Sir Henry Gore-Booth, „The Times”, 19.11.1900.

Opracowania

Arrington L., Revolutionary Lives: Constance and Casimir Markiewicz, Princeton 2015.
<https://doi.org/10.2307/j.ctvc776nf>

Foy M.T., Barton B., The Easter Rising, Cheltenham 2011.

Levenson L., Natterstad J.H., Hanna Sheehy-Skeffington: Irish Feminist, New York 1989.

Luddy M., *Women in Ireland 1800-1918: A Documentary History*, Cork 1995.

Miodowski A., Radykalny feminizm Aleksandry Kołłontaj i próby urzeczywistnienia jego pryncypiów w przestrzeni społeczno-obyczajowej Rosji Sowieckiej (1917-1922), "Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobięcych" 2016, t. 1, nr 1, s. 24-44. <https://doi.org/10.15290/cnisk.2016.01.01.02>

Oikarinen S., *A Dream of Liberty: Constance Markievicz's Vision of Ireland, 1908-1927*, Tampere 1998.

Robbins F., *Under the Starry Plough: Recollections of the Irish Citizen Army*, Dublin 1977.

Ryan L., *Furies and Die Hards: Women and Irish Republicanism in the Early Twentieth Century*, "Gender & History" 1999, vol. 11, nr 2, s. 256-275. <https://doi.org/10.1111/1468-0424.00142>

Steele K., *Constance Markievicz and the Politics of Memory*, [w:] *Irish Women and Nationalism*, red. L. Ryan, M. Ward, Dublin 2004.

Steele K., *Constance Markievicz's Allegorical garden: Femininity, Militancy, and the Press*, "Women's Studies" 2000, vol. 29, nr 4, s. 423-447. <https://doi.org/10.1080/00497878.2000.9979325>

Swoboda G., *Dublin 1916*, Warszawa 2006.

***Agnieszka Goluch* „Dwulicowa istota”. Wizerunek Marii Kazimiery w dziewiętnastowiecznej prasie kobiecej**

Źródła

Boy-Żeleński T., *Marysieńka Sobieska*, Lwów 1937.

„Niewiasta” 1861.

„Tygodnik Mód i Powieści” 1899.

Waliszewski K., *Marysieńka: Marie de la Grange d’Arquien reine de Pologne femme de Sobieski 1641–1716*, Paris 1898.

Opracowania

Czarniecka A., „Odkryta maskara”. Maria Kazimiera d’Arquien w pismach politycznych końca XVII wieku, „Przegląd Zachodniopomorski” 2012, z. 2, s. 27–40.

Dybel P., „Histeria” – inny język kobiecości, „Teksty Drugie” 2006, z. 6, s. 123–136.

Fleming D., *Warszawianka w kąpiele. Problem higieny w warszawskiej prasie kobiecej lat 1860–1918*, Warszawa 2008.

Franke J., *Polska prasa kobieca w latach 1820–1918. W kręgu ofiary i poświęcenia*, Warszawa 1999.

Hoff J., *Wzory obyczajowe dla kobiet w świetle kodeksów obyczajowych XIX i początków XX wieku*, [w:] *Kobieta i edukacja na ziemiach polskich w XIX i XX w.*, cz. 1, red. A. Żarnowska, A. Szwarc, Warszawa 1992, s. 51–57.

Jaskuła R., *Czasopismo „Niewiasta” (1860–1863): szkic monograficzny*, „Rocznik Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego” 1973, z. 4, s. 453–494.

Komaszyński M., Maria Kazimiera D'Arquien Sobieska królowa Polski 1641–1716, Kraków–Wrocław 1984.

Komaszyński M., Piękna królowa. Maria Kazimiera d'Arquien Sobieska, Kraków 1995.

Mrówczyńska D., Wzorzec społeczny królowej w Polsce XVI wieku, [w:] Społeczeństwo staropolskie. Studia i szkice, t. 3, red. A. Wyczański, Warszawa 1983, s. 49–70.

Stawiak-Ososińska M., Ponętna, uległa, akuratkna... Ideał i wizerunek kobiety polskiej pierwszej połowy XIX wieku w świetle ówczesnych poradników, Kraków 2010.

Szkoda J., Postać Marii Kazimiery Sobieskiej w historiografii polskiej XIX w., „Sobótka” 1980, z. 2, s. 323–326.

Igor Michał Niewiadomski* **Złe emocje u znakomitych mistrzyń sportu, czyli o konflikcie między Haliną Konopacką a Jadwigą Wajsówną na arenach sportowych w dwudziestoleciu międzywojennym*

Źródła archiwalne

AP Warszawa, Oddział Grodzisk Mazowiecki, Akt urodzenia Leonardy Konopackiej.

Archiwum Rodzinne Alicji Kęszyckiej.

Prasa

„Przegląd Sportowy” 1928–1936.

„Raz, Dwa, Trzy” 1928–1936.

„Sportowiec” 1928–1936.

„Stadjon” 1924–1936.

Wspomnienia

Wajsówna J., Z dyskiem przez świat, Warszawa 1954.

Źródła filmowe

Olympia, reż. Leni Riefenstahl, 1938.

Opracowania

Barański W., Olimpijka z mieczykiem Chrobrego – Jadwiga Wajsówna, 16.03.2016, <http://www.narodowalodz.pl/olimpijka-z-mieczykiem-chrobrego-jadwiga-wajsowna/> (dostęp: 25.02.2020).

Bogusz A., Sokolstwo łódzkie 1905–1995, Łódź 1995.

Cenckiewicz S., Pułkownik Matuszewski 1891–1946, Warszawa 2017.

Chełmecki J., Sport w wychowaniu narodowym Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Warszawie w okresie międzywojennym, [w:] Z dziejów wychowania fizycznego, sportu i turystyki w Polsce i w

Europie, red. T. Drozdek-Małołepsza, J. Kosiewicz, E. Małołepszy, Częstochowa 2016, s. 45–68.
<https://doi.org/10.16926/zdwfsit.03>

Cubała A., Igrzyska życia i śmierci. Sportowcy w powstaniu warszawskim, Oświęcim 2018.

Dziubiński Z., Geneza prestiżu sportu i sport jako źródło prestiżu, [w:] Kultura fizyczna a prestiż społeczny, red. Z. Dziubiński, M. Lenartowicz, Warszawa 2018, s. 15–35.

Jakubowska H., Gra ciałem. Praktyki i dyskursy różnicowania płci w sporcie, Warszawa 2014.

Kołtoń R., Hiszpania 1982, [w:] Biało-czerwone mundiale, red. R. Kołtoń, Poznań 2006, s. 233–324.

Konopacka H., Wznosiłam świat miłością, Warszawa 1994.

Konopacka-Matuszewska-Szczerbińska Halina, właśc. Leonarda Kazimiera (1900–89), [w:] Polscy Olimpijczycy XX wieku (1924–2002), t. 1, red. B. Tuszyński, Wrocław 2004, s. 379–381.

Kurzyński H. i in., Historia finałów lekkoatletycznych mistrzostw Polski 1922–2011. Konkurencje kobiece, Bydgoszcz 2011.

Mazur Z., Wpływ feminizmu na sport kobiet, [w:] Kultura fizyczna a zmiana społeczna, red. Z. Dziubiński, P. Rymarczyk, Warszawa 2014, s. 91–99.

Metelska A., Złota. Legenda Haliny Konopackiej, Wołowiec 2019.

Miller S.G., Starożytni olimpijczycy. Sportowe życie antycznej Grecji, tłum. I. Żółtowska, Warszawa 2006.

Mucha K.W., Obóz narodowy w Łódzkiem w latach 1926–1939, Łódź 2009.

Niewiadomski I., Ideały olimpijskie w życiu Jadwigi Wajsówny na podstawie książki „Z dyskiem przez świat”, [w:] Z najnowszych dziejów kultury fizycznej i turystyki w Polsce i w Europie (w okresie XIX–XX wieku), red. J. Kosiewicz, E. Małołepszy, N. Organista, Częstochowa 2018, s. 105–118.

<https://doi.org/10.16926/zndkftpe2018.07>

Organista N., Różnice płci jako różnice w sporcie w perspektywie feministycznej (na przykładzie obsady pozycji w organach jednoosobowych i kolegialnych oraz regulacji formalnych polskich, brytyjskich i międzynarodowych organizacji społecznych), Warszawa 2014.

Organista N., Wpływ feminizmu na stan współczesnego sportu, [w:] Kultura fizyczna a zmiana społeczna, red. Z. Dziubiński, P. Rymarczyk, Warszawa 2014, s. 101–108.

Rotkiewicz M., Z radości życia. Halina Konopacka, Warszawa 2018.

Rozmowy w blasku olimpijskiego znicza, red. W. Firek, K. Płoszaj, D. Przybylski, Opole 2016.

Rząd Ł., Wpływ sukcesów mistrza na dyscyplinę sportową. Adam Małysz w oczach internautów, Bydgoszcz 2013.

Szarota T., Okupowanej Warszawy dzień powszedni. Studium historyczne, Warszawa 2010.

Szczepłek S., Przedwojenna celebrytka, „Plus minus. Rzeczpospolita”, 4–5.08.2018, s. 26–27.

Walters G., Igrzyska w Berlinie. Jak Hitler ukradł olimpijski sen, tłum. N. Radomski, Poznań 2008.

Wajs-Marcinkiewicz. W ślady Konopackiej, [w:] Poczet olimpijczyków polskich, z. 1, red. K. Dajbor, J. Atlas, s. 55–61.

Wajs (Wajs)-Grętkiewicz-Marcinkiewicz Jadwiga (1912–90), [w:] Polscy Olimpijczycy XX wieku (1924–2002), t. 2, red. B. Tuszyński, Wrocław 2004, s. 338–339.

Strony internetowe

Archiwum strony internetowej powiatu pabianickiego,
<http://archiwum.powiat.pabianice.pl/metadot/index.pl?id=9569> (dostęp: 24.02.2020).

Film Polski.pl. Internetowa baza filmu polskiego,
<http://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=4210757> (dostęp: 24.02.2020).

Halina Konopacka. Piękna, zdolna, odważna, siódmy odcinek serii Link do historii. Dostępny na platformie Youtube, <https://www.youtube.com/watch?v=yendLfgjVU4>, 2.08.2018 (dostęp: 24.02.2020).

Internetowy słownik języka polskiego PWN, hasło „olimpiada”,
<https://sjp.pwn.pl/sjp/olimpiada;2569706.html> (dostęp: 24.02.2020).

Petruczenko M., Pierwsza dama II Rzeczypospolitej. Równo 90 lat temu Halina Konopacka przeszła do historii, „Przegląd Sportowy.pl”, <https://www.przegląd-sportowy.pl/lekkoatletyka/halina-konopacka-wspomnienie-pierwszej-polskiejmistrzyni-olimpijskiej-czesc-1/cpvg10z>, 31.08.2018 (dostęp: 24.02.2020).

Ufel L., Cukrowa rekordzistka, „Przegląd Sportowy.pl”, <https://www.przegladsportowy.pl/ps-historia/jadwiga-wejsowna-sylwetka-nastepczyni-haliny-konopackiej-or-ps-historia/p1kl8r5>, 20.05.2019 (dostęp: 24.02.2020).

Z radości życia. Halina Konopacka, strona internetowa Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie, 31.07.2018, <https://www.muzeum sportu.waw.pl/wystawy/archiwum/2018/697-z-radosci-zycia-halina-konopacka> (dostęp: 24.02.2020).

***Anna Suska* Kiedy kobieta zabija... Portrety zabójczyń w polskim dyskursie Publicznym**

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553).

Opracowania

Błachut J., Kobiety recydywistki w świetle badań kryminologicznych, Wrocław 1981.

Budyn-Kulik M., Zabójstwo tyrana domowego. Studium prawnokarne i wiktymologiczne, Lublin 2005.

Campbell A., Jej niezależny umysł. Psychologia ewolucyjna kobiet, tłum. J. Kantor-Martynuska, Kraków 2004.

Dembowska I., Profilowanie kryminalne sprawczyń seryjnych zabójstw, [w:] Acta Erasmiiana. Prace z zakresu integracji europejskiej oraz nauk penalnych, red. M. Sadowski, P. Szymaniec, Wrocław 2011, s. 357–380.

Dutka J., Przemoc wobec kobiet i kobieca agresja w kontekście ról płciowych i mylnego uznania („misrecognition”), „Filozofia Publiczna i Edukacja Demokratyczna” 2014, t. 3, nr 2, s. 139–160.

<https://doi.org/10.14746/fped.2014.3.2.20>Przestępczość kobiet. Wybrane aspekty, red. J. Brzezińska, Warszawa 2017.

Suska A., „Żelazna dama” czy „strażniczka domowego ogniska” – analiza wizerunku kobiety w polskiej polityce, [w:] Inność? Obcość? Norma?, red. K. Zakrzewska, Warszawa 2018, s. 105–122.

Szczepanik R., Struktura i dynamika przestępczości kobiet, [w:] Resocjalizacja: ciągłość i zmiana, red. M. Konopczyński, B.M. Nowak, Warszawa 2008, s. 173–188.

Zoll A., Kodeks karny. Część szczególna, t. 2: Komentarz do art. 117–277 k.k., Warszawa 2013.

Źródła internetowe i materiały prasowe

Aksamit B., Dlaczego dzieciobójczynie biorą całą winę na siebie, a mężczyźni unikają odpowiedzialności? [rozmowa],

https://wyborcza.pl/1,87648,16869694,Dlaczego_dzieciobojczynie_biora_cala_wine_na_siebie_.html (dostęp: 5.12.2018).

Bogdańska K., Nastolatkwie zabili własne dziecko. Szokujące doniesienia, <https://wiadomosci.wp.pl/nastolatkwie-zabili-wlasne-dziecko-szokujace-doniesienia6230058203735681a> (dostęp: 5.12.2018).

Fakt, Straszne detale śmierci małej Madzi, <https://www.fakt.pl/wydarzenia/polska/takzginela-madzia-trzy-wersje-smierci-madzi-tak-zmarla-madzia/xz6n32b> (dostęp: 5.12.2018).

Fakt, Żona zabiła męża tyrana, <https://www.fakt.pl/wydarzenia/polska/zona-zabilamezatyra/ttxvrz7#slajd-1> (dostęp: 2.01.2019).

Furtak E., Pani zabiła pana. Sąd: ...i dobrze zrobiła, <https://wyborcza.pl/7,87648,22494559,pani-zabila-pana-sad-i-dobrze-zrobila.html> (dostęp: 2.01.2019).

Konarska I., Zabójcze kobiety, <https://www.tygodnikprzeglad.pl/zabojcze-kobiety/> (dostęp: 15.08.2019).

Policja, Przestępczość kobiet, <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przestepczosc kobiet/50869,Przestepczosc-kobiet.html> (dostęp: 8.04.2019).

Porębiak D., Mistrzynie zbrodni i manipulacji, <https://newsbook.pl/2019/08/09/mistrzynie-zbrodni-i-manipulacji/> (dostęp: 15.08.2019).

Rzeczowska B., Zabiła konkubenta w obronie koniecznej. Wyrok: niewinna (szczegóły), <http://www.gp24.pl/wiadomosci/slupsk/art/4727361,zabila-konkubenta-w-obroniekoniecznej-wyrok-niewinna-szczegoly,id,t.html> (dostęp: 2.01.2019).

Socha R., Wyznania morderczyni Tomka Jaworskiego. 15 lat po, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/1518588,1,wyznaniamorderczyni-tomka-jaworskiego.read> (dostęp: 15.08.2019).

Sołowij C., Zabiła konkubenta, bo... był gorszy od diabła. Teraz stanęła przed sądem, <http://www.gk24.pl/wiadomosci/koszalin/art/4323119,zabila-konkubenta-bobyl-gorszy-oddiabla-teraz-stanela-przed-sadem,id,t.html> (dostęp: 2.01.2019).

Święchowicz M., Kobiety, które zabiły swoje dzieci, <http://www.newsweek.pl/polska/dzieciobojczynie-kobiety-ktore-zabily-swoje-dzieci-nanewsweek-pl,artykuly,269917,1.html> (dostęp: 5.12.2018).

TVN 24, Zabiła, bo nie chciała dziecka. „Za młoda na dożywocie”. 25 lat więzienia dla Katarzyny Waśniewskiej, <https://www.tvn24.pl/katowice,51/zabila-bo-nie-chcialadziecka-za-mloda-na-dozywocie-25-lat-wiezienia-dla-katarzyny-wasniewskiej,478914.html> (dostęp: 5.12.2018).

Zajczkowska J., Utopili Michałka w lodowatej Wiśle, <https://wiadomosci.onet.pl/natropie/utopili-michalka-w-lodowatej-wisle/35k3e> (dostęp: 5.12.2018).

Żurawicz B., Zabiłam dziecko, musiałam, <https://tvn24.pl/magazyn-tvn24/zabilamdziecko-musialam,37,855> (dostęp: 5.12.2018).